

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

120. Vtrum, qui tradidit arma Titio, quibus Caium occidit, sit irregularis? Ex
p. 4. tr. 2. res. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

minis foret, cum igitur de eo casu jus non agat, in illo non contrahetur irregularitas. Et ita tenet Gibalinus loco cit. num. 26. cuius sententiam, quoad omnia superius dicta invenio confirmatam à Doctissimo Patre Francisco Sardi de *Conscientia*, disp. 6. cap. 7. §. 4. num. 2. & 3. ubi sic ait: Dispositio illius juris in *ca. ad audientiam*, & in illis capitulis *supra citatis*, secundum quam statuitur in dubio homicidij, seu concurfus ad illud, dubitantem reputandum esse irregularem, intelligi debet, quando constat de corpore delicti, licet dubietur an dubitans habuerit influxum in illud delictum, necne; tunc enim dicitur constare corpus huius delicti, cum sumus certi de morte hominis: at in casu nostro non constat, de ipso corpore delicti, cum dubius sit an factus fuerit animatus, necne? Seu, an fuerit homo: & cum dispositio illa sit pœnalis, restringenda erit: proinde, nisi constet de homicidio, iudicandum est delictum illud non esse comprehensum sub tali dispositione. Neque contra opinionem hanc urgent textus Canonici citati, qui cum sint pœnales, & strictè explicandi, exponi possunt, loqui solum, quando constat de homicidio sequuto, & si attentè legantur, videbitur decisio supponere homicidium jam peractum. Ita Bardi, qui, ut vides, omnia quæ Gibalinus latè supra firmavit, ipse breviter approbat, ex quibus infinitæ irregularitates non incurrerentur. Vide etiam Escobar Iuristam de utroque foro, art. 1. §. 5. num. 89. Escobar Theologum in *Theol. mor. tract. 4. Exam. 6. cap. 5. numero 72* Pellizarium in *man. Regul. tom. 2. tract. 7. cap. 5. num. 5.*

5. Observa etiam, quod doctrina superius adducta potest applicari in Iudice, qui dubius est, an aliquem ad mortem damnaverit. Item in milite, qui dubitat utrum in bello iusto aliquem occiderit; nam in supra dictis casibus, dubium versatur circa ipsum homicidium: ergo non includit irregularitatem. Ita Bardi ubi supra §. 9. & Gibalinus n. 25. qui etiam addit, quod cum in iure non sit sermo de occisione iusta, sed de homicidio, uti apparet ex *cap. ad audientiam*, & *cap. significasti*, homicidium autem dicit eo loco, & quando absolute ponitur in iure, eadem illatam contra quintum Decalogi præceptum, qui dubius erit, an alium occiderit, quem iuste vulneravit, occidereque potuit, non erit irregularis. Neque dicas Clericum in bello iusto pugnantem, & dubium de occisione pronunciari irregularem, *cap. penult. de homicidio*. Respondetur enim non esse irregularem propter dubium cædis iustæ, aut in bello iusto, sed quod propria pugnasset manu, ut advertit Gloss. ibi *ver. remordet*, & Covarruvias in *Clement. si furiosus* 2. par. §. 3. num. 2. & nos inferius dicemus. Vide etiam Franciscum Lugo de *Conscientia*, cap. 2. §. 28. n. 157. & Pellizarium *tom. 2. tract. 7. cap. 5. sect. 1. num. 24.* Vnde ex dictis ad illud Axioma in tam decantatum, quod dubius de homicidio censendus sit irregularis: potest quis respondere. Primò, quod dubius de homicidio censendus sit irregularis in foro externo & concedo, in foro interno, & negative. Ita præter alios à me alibi citatos Gibalinus ubi supra num. 19. Respondetur secundo, quod dubius de homicidio censendus sit irregularis, quando dubium versatur circa personam occidentis, & circa modum occisionis: secus autem quando dubium versatur circa ipsum homicidium, an fuerit perpetratum, necne, ex his quæ supra firmata sunt. Respondetur Tertio, quod dubius de homicidio censendus sit irregularis, quando dubium versatur circa eandem illicitam; secus autem quando versatur circa homicidium iniustum; unde ex his omnibus Responsores casuum Conscientiæ multas irregularitates evanescere facient.

6. Verùm his non obstantibus, licet superius dictum. V.

et, nimium plausibilia, & grata fore Lectōribus non dubito, tamen quia aliqua ex ipsis non approbat Praxis Dataria, & Sacræ Pœnitentiariæ; ideo secundum mentem supradictorum Doctōrum à me dicta esse volo, & in facti contingentia viri docti cogitent & iudicent memores illius dicti, quod stylus Curia facit jus, & quod non oportet sapere plus quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem; quod utinam fecisset noster Pater Vidal in *arca Theologia moral. tit. de Duello, inspect. 3. n. 22. cum seqq. & inspect. 4. n. 15. & seqq.*

RESOL. CXX.

Utrum, qui tradidit arma Titio, quibus Caium occidit, sit irregularis? Ex parte 4. tractatu 2. Ref. 11.

§. 1. **A**firmativè respondet Bonacina de *censuris* disp. 7. quæst. 4. punct. 8. num. 35. ubi citat Suarez, Filiucium, Molinam, Vgolinum & Felinum, si suspicionem aliquam habuit, illa peti ad homicidium patrandum, tunc enim occisio inde sequens censetur sufficienter voluntaria, ita ut imputetur ad culpam, & ad pœnam irregularitatis ex homicidio casuali; si verò nescivit, nec suspicatus est peti ad malum, exculatur ab irregularitate.

2. Non gravabor tamen hic adnotare sententiam Galparis Hurtado disp. 2. de irregul. diff. 8. num. 32. ubi sic asserit: Id tamen quod docet Sayrus, & Avila, nempe eum esse irregularem qui præbet arma, sciens, aut tinens esse ad iniustè occidendam, quamvis verum existimemus, quando ea præbet ex intentione homicidij, quia tunc verè dicitur occidere juvando ad illud, imò id pertinet ad homicidium ex proposito, quia assumit medium utile ad occisionem ex intentione occisionis. Id tamen difficile existimamus, quando ea præbet absque intentione homicidij, quia tunc non dicitur occidere, nec ad id juvare, quia tunc tantum tribuit arma; quibus occidens possit bene & malè uti absque intentione mali usus, quod non pertinet ad homicidium absque dicta intentione, quia ita est utile ad homicidium, ut etiam sit utile ad alia bona, & ad summum id tantum est peccatum scandalii passivi, & contra iustitiam secundariò, & non obligans ad restitutionem damni, ita Hurtado; sed ne discedas à prima opinione.

RESOL. CXXI.

Qua negligentia requiratur, ut per homicidium casuale ex ea consequens, efficiatur quis irregularis?

Et docetur Clericos esse irregulares ex oppressione filiorum, si ipsi procurantibus, aut studiosè negligentibus fuerint oppressi. Ex parte 2. tractatu 2. Ref. 21.

§. 1. **R**espondeo contra Megalam in 3. par. lib. 7. cap. 2. quæst. 5. num. 110. quod requiritur negligentia, quæ omnibus considerata perveniat ad peccatum mortale, nam irregularitas homicidij casualis est pœna peccati commissi in non adhibendo diligentiam requisitam; cum autem hæc pœna sit valde gravis, non videtur esse intentio Ecclesiæ eam infligere propter levem culpam, & ideo in cap. *quæsumus*, de pœnit. declarantur Clerici esse irregulares ex oppressione filiorum, si ipsi procurantibus, aut studiosè negligentibus fuerint oppressi; & ita docet Sylvius alterius §. in c. ius not.

Sup. hoc sup. in Ref. 1. 2. 3. & 6. c. i. in duas v. l. ejus.

Ad elucidandam hæc quæst. lege doct. Ref. seq. & alterius §. in c. ius not.